

Міненко Г. М. Роль міждисциплінарного підходу під час навчання майбутніх фахівців у закладах фахової передвищої освіти / Г. М. Міненко, І. В. Осіпов, І. Г. Толмачова // The 1st International scientific and practical conference “Eurasian scientific congress” (January 27-28, 2020) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2020. P. 412–418.

В статті розглянуто міждисциплінарний підхід в умовах фахової передвищої освіти. Визначено, що лише завдяки інтеграції навчальних дисциплін, постійному науковому пошуку й знаходженню ефективних шляхів для якісного опанування майбутніми спеціалістами теоретичними знаннями й практичними навичками сформується нові узагальнені засади задля реалізації завдань фахової передвищої освіти.

Ключові слова: міждисциплінарний підхід, фахова перед вища освіта, майбутній фахівець.

РОЛЬ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Міненко Галина Миколаївна,
викладач природничих дисциплін
Осіпов Ігор Володимирович,
викладач технологічних дисциплін
Толмачова Ірина Георгіївни,
викладач природничих дисциплін
Відокремлений підрозділ
«Лисичанський педагогічний коледж
Луганського національного
університету імені Тараса Шевченка»
м. Лисичанськ, Україна
irina-shevyreva@mail.ru

Введення. Сучасні зміни, які відбуваються в освіті, вимагають від майбутніх учителів володіння низки професійних знань, умінь, навичок задля успішного провадження майбутньої педагогічної діяльності. У Концепції Нової української школи йдеться про десять ключових компетентностей, зокрема,

математична грамотність, компетентності в природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрова компетентність, соціальні і громадянські компетентності, як основної запоруки практичної реалізації освітніх, професійних завдань [1]. Для того, щоби стати успішним, сучасним фахівцем нової генерації, здобувачі освіти повинні навчитися критично мислити, нестандартно підходити до розв'язання педагогічних і, можливо, соціальних завдань. Останнім часом ідеться про міждисциплінарний підхід, що дозволить зацікавити й вмотивувати студентів до навчання, навчить їх по-новому сприймати знання, підвищить практичні навички з професійно орієнтованих дисциплін, розширить кругозір і самостійність.

Метою роботи є визначення ролі міждисциплінарного підходу під час навчання майбутніх фахівців у закладах фахової передвищої освіти.

Матеріали й методи. До вивчення дефініції «міждисциплінарний підхід» звертаються дослідники: В. Васюков, А. Кнігін, А. Колот, Т. Медна, В. Разумов, Н. Рижова, О. Солодянкіна, В. Чекмарьов, О. Ястребов та ін.

У науковому обігу А. Колот виокремлює причини щодо необхідності реалізації міждисциплінарного підходу в закладах вищої освіти: ускладнення соціальних, економічних процесів у державі; одночасний взаємозв'язок різних наукових дисциплін; збагачення суміжних наук на основі методологічного інструментарію [2, с. 19]. Ми підтримуємо думку науковця, адже концептуальні засади реформування вищої освіти є базовим елементом трансформації здобувачів освіти до вимог сьогодення. Тому варто знаходити шляхи для удосконалення, модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців.

XXI століття відрізняється змінами, нововведеннями в освіті, зокрема, в закладах фахової передвищої освіти. Цьому сприяє розвиток кіберпростору, зростає мобільність здобувачів освіти, актуалізуються підходи викладання професійно орієнтованих дисциплін. Тому сьогодні актуальним залишається всебічне оволодіння науками з контекстом одночасного теоретичного й практичного їх обґрунтування, аналіз та упровадження досліджень з інших галузей, що передбачає встановлення причинно-наслідкових зв'язків

досліджуваного феномену, по-новому інтерпретувати, реалізовувати завдання освіти, враховуючи науковий потенціал суміжних дисциплін. Міждисциплінарність є передумовою для більш детального оволодіння науками, дозволяє систематизувати дисципліни в єдине ціле, не порушуючи їх унікальності та наукового значення, по-перше, по-друге, сприяє розвитку у студентів критичного мислення, уміння оперувати комплексом фундаментальних понять для досягнення єдиної освітньої мети, по-третє, відбувається оволодіння ключовими компетентностями в галузях природничих, технічних, інформаційних, математичних та інших наук [3].

Проблемою міждисциплінарності займаються викладачі й студенти Лисичанського педагогічного коледжу. Складовою в цьому є знаходження кордонів з різними навчальними дисциплінами. На певному етапі освітньої діяльності міждисциплінарний підхід вже мав свої результати. Відтак, практична новизна, нестандартний підхід у професійній підготовці майбутніх фахівців спеціальності 014.10 Середня освіта. Трудове навчання та технології вже продемонстровано в інтеграції математичних, технологічних, природничих дисциплінах. Цікавим для студентів виявилася робота щодо упорядкування шпаківень для птахів, реалізована під керівництвом викладача, коуча І. Осіпова. Відповідно для цього здобувачі освіти спрямовували свої знання й, водночас, практичні навички в сфері технічних (архітектура виробу, креслення, моделювання окремих частин шпаківень), математичних (визначення розмірів передньої, задньої, бічної стінки, вимірювання ширини та довжини підлоги, даху) та природничих наук (встановлення терміну вивішування шпаківень, годівниць; місце розташування). Інтеграція таких дисциплін мала свої результати: з'являлися нові гіпотези, перевірити які можливо лише практично, поглиблювалися знання щодо компетентного облаштування домівок для птахів, визначення сторін горизонту, аналіз впливу погодних умов на факт неправильного розвішування шпаківень; розширювалася аналітична діяльність майбутніх фахівців (уміння теоретично складати опис проекту, важливість ведення точних математичних розрахунків, креслень задля отримання продукту

діяльності, оцінювання результатів проєкту, уміння орієнтуватися на місцевості). Усе це дозволило зацікавити майбутніх фахівців виконувати більш складні завдання, використовувати освітній, дидактичний потенціал і медіа-засобів, зокрема, створення 3-Д моделей, здійснювати точні креслення за допомогою онлайн програм. Крім цього, студенти мали можливість не лише теоретично опанувати дисциплінами «Технології», «Технічна творчість», «Пошуково-конструкторська діяльність» тощо, а й закріпити знання на практиці, оволодіти компетентностями в природничих науках. Усе це сприяло розв'язанню окремих освітніх завдань.

Не менш цікавим для студентів виявилася робота щодо створення на території навчального закладу етнографічного куточку – комплекс з альтанки, колодязя, тина, що оформлені в українських народних традиціях. Проєкт може бути реалізований не тільки в навчальних майстернях, а й у домашніх умовах і призначений для оснащення подвір'я, будь-якого майданчика для відпочинку [4]. Головним зерном міждисциплінарного підходу в цій науковій та практичній діяльності майбутніх фахівців є інтеграція технологічних (креслення схем на папері, визначення типу альтанки, форми, параметрів), математичних (розрахунки щодо кількості брусів, стовпів, каркасів, визначення сумарного значення будівельних матеріалів), природничих дисциплін (підбір екоматеріалів з найменшою шкодою для навколишнього середовища) та культурознавства (збереження українських традицій, вивчення й аналіз творів українських письменників, які детально описували подвір'я, предмети побуту минулих років). Безпосередньо, така робота зацікавлювала студентів дізнаватися більше про українські традиції, життя предків у давні часи; формувала світогляд, естетичний смак, розширювала кругозір; студенти вчилися планувати свою роботу та детермінували цілі, завдання, намагалися точно упорядковувати необхідні ресурси для реалізації поставленої задачі; майбутні фахівці були активними в аспекті використання сучасних технологій для визначення зовнішнього вигляду альтанки (перегляд фото та відеоматеріалів, аналіз творів українських поетів, читання текстів онлайн);

удосконалювали навички роботи з будівельними матеріалами. Таким чином, міждисциплінарний підхід в даному аспекті роботи поглиблював знання з математичних, природничих, культурознавчих дисциплін; розвивав у майбутніх фахівців практичні навички роботи з будівельними матеріалами, формував вміння працювати в команді та проводити рефлексію на кожному етапі роботи.

Соціально важливою та масштабною виявилася робота щодо участі в проєкті «Для тих, у кого є серце», спрямований на допомогу бездомним тваринам, а саме облаштування та створення будок. Важливого значення в цій діяльності посідає інтеграція математичних (планування роботи, визначення стандартних розмірів, креслення будки з точним розрахунком всіх її частин), природничих (вибір екологічних матеріалів, визначення місця для розміщення готової споруди, урахування освітлення природним сонячним світлом, відсутність негативних зовнішніх факторів: підтоплення водою під час дощів, протяги), технологічних (підбір інструментів та будівельних матеріалів для комплектації об'єкту) та соціальних дисциплін (аналіз та вивчення проблеми безпритульності тварин на певних територіях міста, інтерв'ювання жителів про необхідність облаштування будок). Міждисциплінарна практика в такому ракурсі відкриває нові перспективи, знання для студентів; сприяє розвитку креативності, критичного мислення; націлює майбутніх фахівців детермінувати актуальні проблеми держави, аналізувати інформацію з різних джерел й діяти відповідно до вимог соціуму.

Висновки. Таким чином, міждисциплінарний підхід в умовах фахової передвищої освіти має свої позитивні сторони: по-перше, створюється партисипативний стиль навчання, націлений на розвиток індивідуальних інтересів студентів, мотивує здобувачів освіти опановувати навчальні дисципліни різними підходами й засобами; по-друге, допомагає майбутнім фахівцям розширювати власний світогляд, практично реалізовувати сучасні тенденції в освіті та проводити дослідження з різних галузей наук; по-третє, міждисциплінарність сприяє заохоченню та проведенню постійного аналізу набутих знань; по-четверте, удосконалюється процес професійної підготовки,

майбутні фахівці мають можливість ініціювати зміни до викладання професійно орієнтованих дисциплін, здійснювати оцінку показників якості знань. Навчаючись в умовах сьогодення, студенти вчаться аналізувати актуальні питання освіти й майбутньої професійної діяльності, які стають підґрунтям для проведення наукових досліджень. Лише завдяки інтеграції навчальних дисциплін, постійному науковому пошуку й знаходженню ефективних шляхів для якісного опанування майбутніми спеціалістами теоретичними знаннями й практичними навичками сформулюються нові узагальнені засади задля реалізації завдань фахової передвищої освіти.

Список використаних джерел

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mediaosvita.org.ua/2013/11/18/kontseptsiia-vprovadzhennia-mediaosvity-v-ukraini/> (дата звернення: 08.01.2020).
2. Колот А. Міждисциплінарний підхід як передумова розвитку економічної науки та освіти. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка. Київ, 2014. Випуск. 5(158). С. 18 – 22.
3. Медная Т. А. Междисциплинарность современного образования. Электронный вестник Ростовского социально-экономического института. Ростов, 2015. Випуск 4. С. 840 – 846.
4. Лисичанський педагогічний коледж [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://lisichansk.luguniv.edu.ua/01_college/01_news/2019/04_april/25.04.2019/index.htm (дата звернення: 08.01.2020).